

UPPSALA
UNIVERSITET

IBF Nyhetsbrev

Institutet för bostads- och urbanforskning

Nr 1–2, mars 2011

Ur innehållet

Bo Bengtsson var-
nar för forskningens
trivialisering
sid. 2

De viktigaste
bostadsfrågorna i
Danmark, Norge
och Finland
sid. 4

Hur påverkas hus-
priserna av den
omgivande miljön?
sid. 5

Ny forskarasistent
och nya doktoran-
der
sid. 6

Mångfald,
integration och
medborgarskap i
Skandinavien
sid. 12

Blandade bostadsområden och grannskapseffekter

Foto: Zara Bergsten

Den 1 oktober 2010 försva-
rade Zara Bergsten, kultur-
geograf vid IBF, sin avhand-
ling *Bättre framtidsutsikter?
Blandade bostadsområden och
grannskapseffekter*.

I sin avhandling diskute-
rar Zara frågan om boende-
miljöns betydelse. Spelar det

någon roll var du bor? Vilken
betydelse har blandade bo-
endemiljöer för människors
framtida möjligheter med
avseende på deras utbildning,
sysselsättning och inkomst-
utveckling?

Läs mer på sidan 3.

Sanningssökare eller poängplockare? Om forskningens trivialisering

Sedan jag själv disputerade 1995 har jag handlett drygt 30 doktorander i statsvetenskap. Vad det handlar om är, kort uttryckt, att försöka ge råd och vägledning åt yngre kolleger som är smartare än jag själv, något som förstås är en stimulerande utmaning. Samtidigt är det en verksamhet där aktuella strömningar inom vetenskapssamhället ställs på sin spets.

”Välj en fråga som du brinner för” är ett standardråd till doktorander. Ska man hålla på i fyra eller fem år med ett projekt bör man vara genuint intresserad. Hos statsvetare ligger ofta ett politiskt engagemang bakom ämnesvalet. Men man kan också vara fascinerad av en viss teori om samhället eller någon metodologisk ansats.

Men vågar man tänka så i dag? Under min relativt korta tid som handledare har de yttre förutsättningarna förändrats i grunden. Och det sammanhänger med hur vi i dag *utvärderar* forskning. Den positiva sidan av myntet är att man fäster större vikt än tidigare vid *internationalisering*, att sprida sina rön inom det internationella vetenskapssamhället. Baksidan är att det samtidigt skett vad ekonomhistoriken Ylva Hasselberg beskrivit som en *avprofessionalisering* som bland annat innebär att man litar allt mindre på noggrann läsning och dialog mellan kolleger och allt mer på kvantitativa mått på publicering och citering. Detta har länge varit normen inom medicin och naturvetenskap och är på god väg att bli det enda som räknas även för forskningen om samhället.

Utvecklingen tar sig många uttryck. Vid tjänstetillsättningar fäster sakkunniga allt större vikt vid hur många artiklar som de sökande har publicerat i ”goda tidskrifter”. Ett annat vanligt mått är hur ofta en sökande själv blivit citerad. Inget ont i det – så länge de sakkunniga ägnar lika mycket energi åt egen läsning och bedömning av de sökandes skrifter. Men tyvärr är så inte alltid fallet.

Motsvarande räknande av artikel- och citatpoäng kan iakttas vid utvärdering av lärosäten och medelstilleddning till institutioner. Egentligen krävs inte någon vetenskaplig sakkunskap för detta, och även politiker och administratörer har börjat vifta med denna typ av mått.

Jag tycker mig också märka att seminariediskussioner allt oftare handlar om lämplig tidskrift för en text och hur man ska rama in en artikel för att poängerna ska gå hem hos arbetsbelastade granskare: En huvudtes och ett huvudargument! Inga onödiga stickspår! Följ standarddispositionen! Så blir vetenskapligt skrivande en fråga om teknik mer än kreativitet. Och vid fika- och lunchsamtal hör man mera sällan än förr någon entusiastisk kollega lägga ut texten om sina forskningsresultat. Hellre berättar man i vilka tidskrifter man blivit publicerad. (Inget ont i det heller!)

Det har alltid förvånat mig att vi får vara anonyma då vi refereegranskar artiklar för vetenskapliga tidskrifter. Varför ska vetenskapssamhällets krav på öppenhet och dialog inte gälla i detta viktiga sammanhang? Alltför många utlåtanden är också slängiga och föga konstruktiva. Anonym arrogans är alltid frustrerande, och särskilt för en doktorand som skickat in sin första artikel.

Missförstå mig inte, det är nödvändigt att publicera sina forskningsresultat internationellt, och det är nyttigt och stimulerande att utsätta sina arbeten för den granskning som goda referees tillhandahåller. Problemet är bara att om antal publiceringar och citeringar blir det *enda* måttet på framgång får vi en styrning som vi knappast önskar oss – jag påminner om skämtteckningen där en sovjetisk fabrik uppfyllt sitt produktionsmål (i ton spik) genom att framställa en enda gigantisk spik.

Åtminstone då det gäller mera kvalitativt inriktad forskning riskerar vi en trivialisering. Det är t.ex. omöjligt att göra rättvisa åt djuplodande studier av historiska förlopp inom ramen för de 8000 ord som en normalartikel omfattar. Den som inte kan ge komprimerade belegg i form av tabeller och diagram tvingas till förenkling och förflackning. En ensidig inriktning på artiklar i internationella tidskrifter uppmuntrar inte heller oss forskare att skriva för en svensk publik eller att delta i samhällsdebatten, något som inte minst är viktigt för ett institut som IBF.

Vilket råd bör man då ge en ny samhällsvetardoktorand – och hur ska vi tänka som etablerade forskare? Vi kan inte bara ignorera utvärderingsmodet och vänta på att pendeln ska slå tillbaka. Den doktorand som vill göra snabb karriär bör kanske satsa på en sammanläggningsavhandling med tre eller fyra strömformade artiklar. Då kommer man i gång med den internationella publiceringen och har ett försprång när man sedan ska söka tjänst. Vill man också bli citerad är det taktiskt att försöka skaffa sig en plats i ett gäng kring någon internationellt känd forskare.

Å andra sidan är avhandlingen kanske den enda chans man får att verkligen fördjupa sig i en fråga. Så en mera måttfull karriärplanering skulle kunna gå ut på att trots allt skriva en bok om det man brinner för – om det nu inte ryms i artikelformat – men parallellt även försöka få till en liten spik i form av en artikel. Och vi som har forskning som yrke har ett ansvar för att gå på djupet och inte bara snegla på publiceringspoängen. Internationalisering får inte bli trivialisering.

Bo Bengtsson
Professor i statsvetenskap

Kan blandade boendemiljöer generera positiva grannskapseffekter?

Inom stadsplaneringen har det länge funnits en ambition att via planeringen av städer och bostadsområden påverka och förbättra levnadsvillkoren för människor, att skapa förutsättningar för "det goda livet". Vad som har utgjort idealet för hur städernas boendemiljöer ska utformas har dock varierat. Planeringsidealerna har ofta utformats med utgångspunkt från vad som har ansetts vara städernas problem.

Konsekvenserna av bostadssegregationen har under en längre tid setts som ett av de stora samhällsproblemen. I segregationsdebatten har boendemiljön ofta antagits ha betydelse för människors livsvillkor och framtida karriärmöjligheter. Att bo eller växa upp i ensidiga områden, framför allt områden med en resurs-svag befolkning, har förmodats medföra negativa konsekvenser, medan socialt blandade boendemiljöer har antagits bidra till att skapa positiva grannskapseffekter. Inom stadsplaneringen och från politiskt håll har det funnits stora förhoppningar om att en aktiv bostadsplanering ska kunna motverka negativa effekter av bostadssegregation.

Barn och ungdomar är den grupp som har antagits påverkas allra mest av sin boendemiljö, i och med att de utgör en grupp som i stor sträckning är beroende av sin närmiljö. I avhandlingen behandlar Zara Bergsten uppväxtmiljöns effekter på barns framtida socioekonomiska karriärer. Sammantaget tyder resultaten från analyserna på att uppväxtmiljön har betydelse för individers socioekonomiska karriärer. Effekten är dock begränsad i jämförelse med tidigare internationell forskning. Det är dock inte särskilt förvånande. Sverige är, till skillnad från framför allt USA, en välfärdsstat med en ambition att utjämna

stora skillnader såväl mellan som inom kommuner. Den svenska institutionella kontexten bör därmed i viss utsträckning kompensera för skillnader mellan olika områden. Att det till och med i ett land som Sverige finns signifikanta skillnader mellan olika boendemiljöer kan därmed snarare ses som ett stöd för idén om förekomsten av grannskapseffekter än ett motbevis. Det bör dock samtidigt påpekas att även om den generella grannskapseffekten är liten, hindrar det inte att olika boendemiljöer kan generera olika starka grannskapseffekter.

Avhandlingen visar vidare att de som har vuxit upp i blandade bostadsområden, med några få undantag, har signifikant bättre studieresultat, högre utbildningsnivå, lägre risk för arbetslöshet och högre inkomster i förhållande till de som har vuxit upp i områden som domineras av hyresrätter eller som har en resurssvag befolkning. Samtidigt har de barn som vuxit upp i blandade områden inte signifikant sämre studieresultat, eller en lägre sannolikhet att påbörja en högskoleutbildning i jämförelse med barn som vuxit upp i andra områden, såsom äganderätts- och bostadsrättsdominerade områden

eller socioekonomiskt starkare områden. Resultaten tyder emellertid på att blandade bostadsområden inte har samma positiva effekter på risken att bli arbetslös och inkomstutvecklingen. De som vuxit upp i resursstarkare boendemiljöer har generellt sett en lägre sannolikhet att bli arbetslös och en högre inkomstutveckling i jämförelse med de som vuxit upp i blandade områden.

Tidigare forskning har ofta studerat barn och ungdomar som en grupp. I denna avhandling betonas dock att boendemiljön inte nödvändigtvis behöver ha samma betydelse för alla barn och ungdomar. Avhandlingen visar att boendemiljön generellt sett har större betydelse för pojkar än flickor. Skillnaderna mellan könen är dock i de flesta fallen relativt små. Det finns emellertid betydligt större skillnader mellan barn och ungdomar som har föräldrar med olika utbildningsnivå. Barn till föräldrar som inte har en högskoleutbildning påverkas generellt sett mer av sin boendemiljö än barn som har högskoleutbildade föräldrar. Dessa skillnader skulle kunna förklaras av att vissa grupper är mer lokalt bundna än andra. Tidigare forskning har visat att barn till föräldrar med mer begränsade resurser i större utsträckning har rumsligt begränsade sociala nätverk, vilket skulle kunna förstärka betydelsen av boendemiljön.

Zara Bergsten
fil.dr i kulturgeografi
e-post: zara.bergsten@ibf.uu.se

De viktigaste bostadsfrågorna i Danmark, Norge och Finland

Vi har bitt tre bostadsforskare i Danmark, Norge och Finland att skriva om aktuella och viktiga bostadsfrågor i respektive land. Från Danmark medverkar Hans Skifter Andersen, seniorforskare vid Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg universitet och från Norge Lars Gulbrandsen, forskare vid NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring), Oslo. Bidraget om Finland är skrivet av Mari Vaattovaara, professor i urban geografi vid Helsingfors universitet.

Aktuelle boligpolitiske problemer i Danmark

I Danmark er det den økonomiske krise og det store underskud på statsbudgettet, som står højest på den politiske dagsorden, og det præger den aktuelle boligpolitiske debat.

Den borgerlige regering, som trådte til i 2001, blev blandt andet valgt på et løfte om 'skattestop'. Det indebar, at boligbeskatningen blev fastfrosset på 2001 niveau og ikke er fulgt med udviklingen i boligpriserne. I 2004 blev det tilladt at finansiere køb af boliger med lån uden afdrag. Tilsammen med den stærke økonomiske vækst på dette tidspunkt medførte disse to forhold en dramatisk stigning i huspriserne på 50 procent fra 2004 til 2007. Der blev dannet en prisboble på det danske boligmarked, som brast i 2008 og medførte et fald i priserne på omkring 20 pct.

Den aktuelle politiske debat drejer sig derfor mest om behovet for øget boligbeskatning for at kunne mindske det statslige underskud, og hvorledes man undgår tvangsauktioner blandt de boligejere, som har købt deres huse for dyrt.

Men der er også opstået en række store problemer på det danske boligmarked, som politikerne ikke har vist vilje til at beskæftige sig med. I 2001 blev det danske boligministerium nedlagt og dets funktioner spredt til flere forskellige ministe-

ri. Der har ikke siden da været en samlet boligpolitik i Danmark, og der har været en tendens til at politikerne ikke ønsker at beskæftige sig med boligpolitiske problemer, fordi der er for mange særinteresser involveret.

Det er især vedrørende andelsboliger og private udlejningsboliger, at der er store uløste problemer. De private udlejningsboliger udgør ca. 18 pct. af boligmarkedet. I ca. halvdelen af disse boliger er der fortsat en stærk regulering af huslejerne, som i princippet går tilbage til 1939. Reguleringen betyder, at der i dele af sektoren er meget lave huslejer. I de senere år har der været en mulighed for at omgå reguleringen ved at gennemføre forbedringer i boliger, som bliver ledige ved fraflytning. Resultatet af reguleringen er et marked med store huslejeforskelle, som ikke svarede til forskelle i boligkvaliteten, samt at der i nogle boliger er sket 'overinvesteringer' for at omgå reguleringen.

Andelsboligerne (bostadsrett) udgør for hele landet kun 7 pct. af boligmassen, men i København er det den vigtigste ejerform med 33 pct. af boligerne. I princippet er der prisregulering af andelsboligerne, baseret på prisniveauet for udlejningsejendomme (som igen er påvirket af huslejereguleringen). Men af forskellige grunde er der kommet flere muligheder for at omgå reguleringen. Dette er blevet udnyttet i nogle andelsboligforeninger til en flerdobling af priserne, som nogle steder under højkonjunktoren kom over det nuværende markedsniveau for ejerboliger.

Problemerne på det danske boligmarked medfører, at der på den ene side er nogle husstande, der har meget små boligudgifter, mens

der på den anden side findes mange boliger med for høje boligudgifter. Mange familier har købt ejer- eller andelsboliger, som de ikke kan sælge til samme pris. De er teknisk insolvente og stavnsbundne til deres boliger. Antallet af tvangsauktioner er stigende.

Hans Skifter Andersen

Bolig, velferd og velstand

Velferdsstaten skaffet tidligere de brede lag av folket økt velferd gjennom å investere i boligbygging. Nå spør man seg stadig oftere om de verdier og den rikdom som boligmassen representerer kan bidra til å finansiere andre velferdsgoder.

På en konferanse i Gävle for 25 år presenterte den norske statsviteren Ulf Torgersen et paper som senere ble den hyppig siterte artikkelen "Housing: The Wobbly Pillar under the Welfare State". Gode boforhold er en grunnleggende velferdskomponent, men er samtidig forskjellig fra andre sentrale velferdsområdene som utdanning, pensjoner og helse. Boligene er ikke bare et grunnleggende velferdsgode som daglig konsumeres. Boligen er også en investering og et formuesobjekt som i det minste i land med høy eierandel ikke bare skaper velferd, men også velstand og rikdom og dermed også økonomisk ulikhet.

I etterkrigstidas Norge ble store statlige investeringer styrt til boligsektoren. Like før årtusenskiftet hadde den statlige Husbanken finansiert én million boliger, på et tidspunkt det var mindre enn to millioner bebodde boliger i landet. Det norske boligkonsumet og boligstandarden er etter hvert blitt svært høy. Gunstig beskatning av boliger var og er en viktig bakgrunn for det høye konsumet. Boligeiendom er taksert svært lavt sett i forhold til boligens markedsverdi, og følgelig har den beregnede kapitalinntekt av boliginvesteringer blitt stadig mindre sett i forhold til størrelsen av de kapitalutgifter som var boliginntektens motregning. I 2005 ble endog

denne inntektskatten fjernet, men uten at man fjernet det logiske motstykket, retten til å trekke fra alle renteutgifter ved fastset-

telse av skattbar inntekt.

Det er mange gode grunner for å beskatte boliger sterkere enn hva som i dag er tilfelle. Siden nordmenn flest ønsker å konsumere mye bolig, bidrar lav beskatning til å senke prisen på et preferert konsumområde. Dette vrir investeringer bort fra produktiv næringsvirksomhet, samtidig som høyt boligkonsum er lite bærekraftig. En viktig side av økonomisk ulikhet blir også mer eller mindre skjermet fra utjevrende tiltak.

Selv om skatt på beregnet inntekt av egen bolig ble fjernet, inngikk boligene, riktignok svært lavt taksert, fortsatt i skattbar formue og dermed i grunnlaget for formuesskatten. Men problemet med disse takstene var ikke bare at de var lave. De var også av varierende størrelse sett i forhold til de underliggende verdier, slik at de i all sin beskjedenhet også rommet en viss urettferdighet. I 2010 ble det vedtatt et nytt system for verdifastsettelse som er ment å fjerne mye av slik vilkårlig urettferdighet. Men tilknytningen til formueskatt gjør denne del av boligbeskatningen utsatt, da det er et ikke ubetydelig politisk press for å fjerne formuesbeskatning av hensyn til næringsliv og verdiskapning.

Så langt ser vi en tendens til at norske kommuner i økende grad benytter seg av bolig- og eiendomsmassen til å plusse på sitt sårt tiltrengte inntekstgrunnlag. En rask titt på Statistisk sentralbyrås hjemmesider viser at per utgangen av 2009 hadde 299 av landets 429 kommuner innført kommunal eiendomsskatt i en eller annen form. De politiske forskjeller på sentralt nivå mellom høyre- og venstresida i synet på boligbeskatning forsvin-

ner ofte når man lokalt har for lite penger til å utføre kommunenes pålagte og selvvalgte oppgaver. Store deler av velferdstjenestene tilbys i dag av kommunene, og på den måten bidrar boligformuen til å finansiere velferdsstaten gjennom kommunal eiendomsskatt

Lars Gulbrandsen

Heated discussion to reform the metropolitan governance in the Greater Helsinki Region – models suggested also from Stockholm

There is a vivid political discussion related to the need to reform the metropolitan governance in the Greater Helsinki Region. The city region has grown to be a multi-municipal metropolis and the existing political approaches have been challenged.

Quite interestingly – solving the problem of segregation has been raised as the first and foremost issue behind the need to merge the metropolitan area of Helsinki (four municipalities) into one municipality. Especially the national newspaper Helsingin Sanomat as well as the highest officials from the city of Helsinki with the lead of the Mayor are favouring this option. At the same time international examples are searched for as possible new solutions, the Stockholm model being one of special interest. One possibility is also to keep the municipal structures as they are.

Since the beginning of the 1990s – after the recession – there has been a rapid turn in the Finnish economy. The new economic growth has been regionally selective and few *urban regions* – first and foremost in the Helsinki region have grown. Growth used to be based on an increase in the number of jobs in the public sector, whereas the new economic growth has been based on a growth of the private sector – especially in knowledge intensive industries, telecommunication and business-to-business services.

These changes have given birth to a multi-municipal metropolis. The

commuting area has grown to entail not only the neighbouring communities Espoo,

Kauniainen and Vantaa but later also the so-called “ring-municipalities” surrounding the capital district. The result is the birth of a single metropolitan district consisting of 14 different municipalities. It seems that we have witnessed the delayed birth of a metropolitan structure quite familiar to us from other metropolises in Central Europe.

This development has challenged the existing national centralised policy actions. Different attempts to develop metropolitan policies and modes of new governance have recently emerged. During the past year several researchers have been asked to study and compare different forms of metropolitan governance and during the last few months the current policy document the *Statsrådets redogörelse för metropolpolitiken* has been commented. In the new situation of multi-municipal growth and differentiation, all argue for a historically important “common good” – that actually should overcome individual and/or local interests. The initiatives have so far stumbled on this very feature: the smaller municipalities of the region – other than Helsinki – didn’t find it in their interest. The idea of using the administrative force of the state to overcome the resistance has clearly gained ground. There seems to be a very interesting momentum in the metropolitan development in Finland. The central question still is: Is the solution in the spatial governance structures?

Mari Vaattovaara

Hur påverkas huspriserna av den omgivande miljön?

Den 24 september disputerade Jakob Winstrand i nationalekonomi med avhandlingen *Essays on Valuation of Environmental Attributes*. Opponent var forskningsledare Viggo Nordvik, NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring), Oslo. Så här skriver Jakob om sin avhandling:

När vi köper en bostad betalar vi inte bara för fyra väggar och ett tak, vi köper även omgivningen. Ett hus i närheten av ett grönområde är dyrare än ett liknande hus utan närhet till ett grönområde och ett hus som ligger intill en vältrafikerad väg är billigare än ett liknande hus som ligger en bit bort från vägen. Om vi kan mäta vad hushåll är villiga att betala för närhet till ett grönområde, eller en bullerfri miljö, kan vi använda den kunskapen i samhällsekonomiska kalkyler. Är det till exempel samhällsekonomiskt lönsamt att sätta upp ett bullerplank? Självklart ska inte en åtgärd bedömas enbart utifrån om den är samhällsekonomiskt lönsam eller inte, men det kan vara en hjälp i beslutsprocessen. Om det visar sig att kostnaden för att sänka bullret från en väg genom att sätta upp ett bullerplank är lägre än den totala värdeminskningen, på grund av bullret, på närliggande hus, då är det samhällsekonomiskt lönsamt att sätta upp bullerplanket.

Tyvärr kan vi inte gå till affären och köpa med oss sju dagars tystnad och en dos "närhet till grönområde". Hur kan vi då veta hur mycket denna typ av egenskaper är värda? Vad är hushåll villiga att betala för denna typ av egenskaper? Generellt sett finns det två olika metoder att skatta hushållens betalningsvilja för varor som inte handlas på en marknad. Antingen frågar vi hushållen hur mycket de är villiga att betala, eller så försöker vi hitta ett tillfälle när hushållen "avslöjar" sin betalningsvilja genom sitt

beteende. Ett exempel på den senare metoden är att utnyttja husprismodeller för att skatta hur mycket olika egenskaper i omgivningen påverkar priset. Genom att kontrollera för husets övriga egenskaper kan vi få fram andelen av priset på huset som styrs av just den miljöegenskap vi vill studera. Vi "avslöjar" således köparens betalningsvilja för just den egenskapen i huset. I den första delen av min avhandling använder jag mig av husprismetoden för att skatta betalningsviljan för att sänka radonhalten i bostaden. I de två följande avsnitten använder jag båda metoderna för att skatta betalningsviljan för att förbättra omgivningen runt ett raffinaderi i Lysekils kommun.

Nyligen sänkte WHO sina rekommendationer för radon i bostäder till 100 becquerel per kubikmeter inomhusluft (Bq/m³). Det nuvarande gränsvärdet i Sverige är 200 Bq/m³ och en sänkning till 100 Bq/m³ skulle innebära en avsevärd kostnad. Dels för att fler hus skulle bli klassade som "radonhus", men även för att kostnaden att sänka radonhalten till under 100 Bq/m³ är större än kostnaden för att sänka radonhalten till under 200 Bq/m³. Genom att använda en husprismodell kan vi skatta vad hushåll är villiga att betala för att sänka radonhalten i bostaden till under gränsvärdet. (Datamaterialet som används är från 1994–96 och dåvarande gränsvärde var 400 Bq/m³.) Resultatet från skattningarna innebär att under perioden 1994–96 var hushållen i Stockholms kommun i genomsnitt villiga att betala 58 200 kr för att sänka radonhalten till under 400 Bq/m³.

Preemraff är ett raffinaderi som ligger på västkusten några kilometer norr om Lysekil. Raffinaderiet är det största i Sverige och producerar majoriteten av det petroleumbaserade bränslet som används i Sverige, men den övervägande

delen av produktionen går på export. Området runt raffinaderiet är känt för sin fina miljö med små fiskesamhällen och "kobbar och skär". Den marina miljön lockar varje sommar massor med turister och för många svenskar är det en attraktiv del av Sverige att äga ett sommarboende i. Genom att studera hur huspriserna varierar beroende på läget relativt raffinaderiet, och om huset har en utsikt över raffinaderiet, kan vi analysera hushållens preferenser för raffinaderiets effekt på omgivningen. Resultaten tyder på att en utsikt mot raffinaderiet och lukten har en negativ effekt på huspriserna. Den största negativa effekten på priserna verkar dock komma från att det är mindre attraktivt att utöva fritidsaktiviteter, så som att fiska och bada, i närheten av raffinaderiet. För att ytterligare studera hushållens preferenser för omgivningen runt raffinaderiet genomfördes även en enkätundersökning där husägare i området fick svara på frågor angående sin syn på estetiska förbättringar av omgivningen runt raffinaderiet. Resultaten från enkäten tyder på att hushållen i genomsnitt är villiga att betala 3100 kr för att slippa lukten från raffinaderiet och 2100 kr för att ta bort skorstenarna. Ett intressant resultat från enkätundersökningen är att det inte verkar vara någon skillnad i preferenserna mellan sommargäster och permanentboende.

Jakob Winstrand
fil.dr i nationalekonomi

Ny forskarassistent och nya doktorander

Cecilia Enström Öst tillträdde sin tjänst som forskarassistent i nationalekonomi vid IBF den 1 januari 2011. Hon disputerade i maj 2010, på en avhandling om bostadspolitik och familjebildande.

Cecilia delar sin tjänst som forskare mellan IBF och Inspektionen för socialförsäkringen i Stockholm.

Hennes forskning kommer inledningsvis att uppehålla sig vid det svenska bostadsbidragssystemet. 1997 införde man något som brukar benämnas skilda inkomstgränser för makar/sammanboende med barn. Motivet var att man inte ansåg det vara rimligt att via bostadsbidrag subventionera familjer där någon av föräldrarna själv väljer att vara hemma på helt eller deltid. Skilda inkomstgränser skulle vara ett sätt att göra det mer lönsamt för individer att arbeta och därmed minska bidragsberoendet och risken för att hamna i en fattigdomsfälla.

Det övergripande syftet med forskningsprojektet är att studera ekonomiska incitament i bostadsbidragen. Projektet delas in i tre olika delprojekt som i tur och ordning kommer att undersöka effekten av reformen på arbetsutbudet, på antalet separationer – ett sätt att undvika en minskning i bostadsbidrag på grund av regeln om skilda inkomstgränser är att separera eftersom ensamstående inte omfattades av den regeln – samt eventuella övervältringseffekter på socialbidrag/ekonomiskt bistånd.

Ann Rodenstedt anställdes som doktorand i kulturgeografi vid IBF i september 2010, efter att ha tillbringat sitt första doktorandår vid kulturgeografiska institutionen på Uppsala Universitet. Anns grundutbildning bestod huvudsakligen av kurser i kulturgeografi och kriminologi, och genom att kombinera dessa två samhällsvetenskaper fick hon upp intresset för hur känslor av trygghet och rädsla i urbana miljöer ofta är förknippade med rumsliga föreställningar.

Den kommande avhandlingen fortsätter på samma tema, men undersöker mer specifikt hur olika aktörer skapar vad de anser utgöra trygga och säkra rum. Under de senaste åren har trygghetsarbeten i allt högre grad lagts ut på företag, organisationer och privatpersoner i såväl Sverige som i många andra länder. Det är därför av intresse att studera hur dessa aktörer tillsammans med kommuner och stadsdelsnämnder försöker skapa trygga och säkra rum genom att kontrollera och appropriera dem.

Avhandlingen omfattar tre artiklar, som alla undersöker produktionen av det trygga urbana rummet. Den första handlar om det nybyggda "livsstilsboendet" Victoria Park i Malmö som med sin avskildhet och sociala miljö försöker erbjuda sina

invånare en bekväm och trygg omgivning. Victoria Parks miljöer kan kanske bäst klassas som privata och semiprivata rum, medan avhandlingens andra studie behandlar ett av Sveriges mest kända offentliga rum, Sergels Torg. Här samverkar en mängd olika intressenter för att skapa ett tryggt och trivsamt offentligt rum och studien ska ta reda på vilken trygghet som till exempel polis och City i Samverkan försöker skapa och hur detta förväntas påverka det offentliga livet på platsen. Den tredje artikeln fokuserar återigen på det privata boendet, men istället för att närmare studera hur trygghet produceras genom avskildhet och socialt umgänge som i Victoria Park så står den privata säkerhetsindustrins inflytande över tryggheten i hemmet i fokus för denna studie.

För närvarande är Ann på fältarbete i Malmö och genomför intervjuer för den första artikeln. Avhandlingsprojektet beräknas vara färdigt under år 2013.

Jon Loit är från Uppsala där han började läsa fristående kurser i kulturgeografi på Uppsala universitet. Under tiden i Uppsala började han intressera sig för planering och sökte sig därför vidare till Samhällsplanerarlinjen vid Stockholms universitet. Därifrån

har han även sin filosofie magisterexamen i kulturgeografi.

Jons magisteruppsats behandlar planeringen för stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden i Stockholm utifrån ett socialt hållbarhetsperspektiv.

Som doktorand intresserar sig Jon för vad planeringen har för funktion i en stad kännetecknad av mångfald samt vilken plats den sociala dimensionen innehar i planeringen.

På fritiden gillar Jon att resa, laga mat, sporta men även att bara ta det lugnt.

Projektmedel till IBF

Irene Molina (projektledare) har tillsammans med Kenny Jansson (IBF) och Karin Grundström (Urbana Studier, Malmö högskola) fått anslag för projektet "En planering för segregation? Social och etnisk separatism i den svenska staden". Bakgrunden för projektet är insikt från tidigare forskning om att den växande klassmässiga och etniska segregationen av det urbana rummet i Sverige leder till en alltmer fragmenterad stad. Huvudtemat för projektet är frågan om vad som driver människor som har tillräckligt mycket ekonomiska resurser, att inte bara vilja utan faktiskt aktivt välja att isolera sig i segregerade privilegierade bostadsområden. Andra frågor är: Varför vägrar vissa kommuner att ta emot flyktingar och vilka konsekvenser blir det av det? Vad ger politiken i sin nuvarande form för möjligheter till en privilegierad "exklusionism" i de svenska städerna? Vad säger statsplanerare om denna utveckling? Projektet finansieras av FORMAS och beräknas pågå 2011–13.

Irene Molina har tillsammans med forskarna Aina Tollefsen (projektledare – Kulturgeografiska institutionen, Umeå universitet), Aida Aragao-Lagergren (Kulturgeografiska institutionen, Uppsala universitet) och Diana Mulinari (Centrum för genusvetenskap, Lunds universitet), fått anslag för projektet "Those left behind – female migration and the transnational family in Latin America." Forskarna ska följa upp kvinnliga migranter mellan 8 grannländer i Latinamerika som arbetar som hembiträden. De ska studera levnadsöden för kvinnorna och för deras familjer kvar i hemlandet, samt effekter av strukturer av rasism och patriarkat för migranterna. Projektet finansieras av SIDA/SAREC och beräknas pågå 2011–13.

FAS – Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, har beviljat 2 700 000 kr för perioden 2011–13, till projektet *Åldersskillnader i parförhållanden och synkroniserad pensionering*. Projektledare: Per Gustafson, medarbetare: Urban Fransson, Göteborgs universitet.

Riksbankens Jubileumsfond har beviljat 2 300 000 kr, för perioden 2011–13 till projektet

Chimbrider och andra arthybrider. Projektledare: Tora Holmberg, medarbetare: Malin Ideland, Malmö högskola.

Hyresgästföreningen, Riksförbundet har beviljat 539 000 kr för perioden mars–september 2011, till projektet *Ombyggnation av Miljonprogramområden. Vad händer med hyresgästerna?* Projektledare: Irene Molina, medarbetare: Sara Westin.

Uppsala Lecture on Housing and Urban Studies

Susan Smith med IBF-doktoranderna Ann Rodenstedt, Jon Loit, Tove Eliasson och Lina Bergström

Professor **Susan J. Smith**, University of Cambridge, besökte IBF den 7–9 december 2010 i det första arrangemanget i den årligen återkommande Uppsala Lecture on Housing and Urban Studies.

Den 7 december kl. 17.00 höll Susan en föreläsning med titeln *The crisis of residential capitalism: A tale of three markets and four visions* i Gustavianum, Uppsala.

Den 8 december höll hon ett seminarium vid IBF och den 9 december träffade hon IBF:s doktorander.

Susan Smith är kulturgeograf och ett av de stora namnen inom nutida bostads- och urbanforskning. De frågor hon har sysslat med är boendesegregation, hälsa och boende, samt rädsla för brott i urbana miljöer. Hennes nuvarande forskningsintresse ligger på bostadsekonomiska frågor och i synnerhet den ojämna integrationen på bostadsmarknaden.

Professor Susan Smith är f.n. mistress (chef) vid Girton College i Cambridge.

Gästforskare

IBF gästades den 10–14 januari 2011 av **George Galster**, professor i urbana studier vid Institutionen för geografi och urban planering, Wayne State University, Detroit, USA och **Sako Musterd**, professor i samhällsgeografi vid institutionen för geografi och planering vid universitetet i Amsterdam. De har båda samarbetat med Roger Andersson, IBF, och de tre har tillsammans skrivit ett flertal artiklar i internationella tidskrifter.

Tjänsteläge

Eva Andersson slutade som forskarassistent vid IBF den 15 februari 2010. Den 1 mars har hon anställts som universitetslektor vid Kulturgeografiska institutionen, Stockholms universitet.

Mischihito Ando har den 1 februari 2011 anställts som doktorand i nationalekonomi.

Åsa Bråmås, postdoktor vid Centrum för kommunstrategiska studier (CKS) vid Linköpings universitet, har anställts som forskare på 50 % 1 mars–30 augusti 2011.

Kenny Jansson har anställts som forskare 1 januari–30 september 2011.

Sara Westin har anställts som forskare 1 mars–30 september 2011.

Cecilia Enström Öst har den 1 januari 2011 anställts som forskarassistent i nationalekonomi.

Evert Vedung, professor emeritus i statsvetenskap vid IBF har blivit medlem av editorial board för Zeitschrift für Evaluation. Tidskriften utges av Universität des Saarlandes i Saarbrücken.

Publicerat

Andersson, Eva, John Östh & Bo Malmberg (2010) "Ethnic segregation and performance inequality in the Swedish school system: A regional perspective", *Environment and Planning A*, 42(11): 2674–2686.

Andersson, Roger, Hanna Dhalman, Emma Holmqvist, Timo M. Kauppinen, Lena Magnusson Turner, Hans Skifter Andersen, Susanne Søholt, Mari Vaatovaara, Katja Vilkkama, Terje Wessel & Saara Yousfi (2010) *Immigration, Housing and Segregation in the Nordic Welfare States*. Helsingfors: Helsingfors universitet.

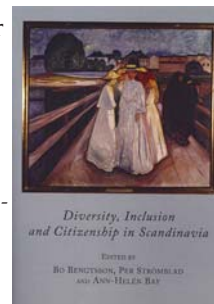
Andersson, Roger, Lena Magnusson Turner & Emma Holmqvist (2010) *Contextualising Ethnic Residential Segregation in Sweden: Welfare, Housing and Immigration-related Policies*. Helsingfors: Helsingfors universitet.

Bay, Ann-Helén, Per Strömblad & Bo Bengtsson (2010) "An introduction to diversity, inclusion and citizenship in Scandinavia", s. 1–18 i Bo Bengtsson, Per Strömblad & Ann-Helén Bay (red.), *Diversity, Inclusion and Citizenship in Scandinavia*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

Bengtsson, Bo (2010) "Political opportunity structure and ethnic organization: How political, what opportunities, which structures?", s. 241–268 i Bo Bengtsson, Per Strömblad & Ann-Helén Bay (red.), *Diversity, Inclusion and Citizenship in Scandinavia*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

Bengtsson, Bo & Per Strömblad (2010) *Political Participation of Ethnic Associations. Exploring the Importance of Organisational Level Differences in Resources, Motivation and Recruitment Networks*. Arbetsrapport 2010:12. Stockholm: Institutet för Framtidsstudier.

Bengtsson, Bo, Per Strömblad & Ann-Helén Bay (red.) (2010) *Diversity, Inclusion and Citizenship in Scandinavia*. Newcastle upon Tyne:

Cambridge Scholars Publishing. Bergsten, Zara (2010) *Bättre framtidsutsikter? Blandade bostadsområden och grannskapseffekter: en analys av visioner och effekter av blandat boende*. Geografiska regionstudier, 85. Uppsala: Uppsala universitet, Kulturgeografiska institutionen.

Byrka, Katarzyna, Terry Hartig & Florian G. Kaiser (2010) "Environmental attitude as a mediator of the relationship between restoration in nature and self-reported ecological behavior", *Psychological Reports* 107(3): 847–859.

Chen, Jie, Qianjin Hao & Mark Stephens (2010) "Assessing housing affordability in post-reform China: A case study of Shanghai", *Housing Studies* 25(6): 877–901.

Dahlberg, Matz (2010) "Comments on the Finnish Model", s. 230–232 i Antti Moisio, (red.), *Local public sector in transition: A Nordic perspective*, VATT Publications 56. Helsinki: Government Institute for Economic Research.

Dahlberg, Matz (2010) "Local government in Sweden", s. 122–154 i Antti Moisio, (red.), *Local Public Sector in Transition: A Nordic perspective*, VATT Publications 56. Helsinki: Government Institute for Economic Research.

Dahlberg, Matz & Jørn Rattsø (2010) *Statliga bidrag till kommunerna – i princip och praktik*. Rapport till Expertgruppen för Studier i Offentlig Ekonomi (ESO), 2010:5. Stockholm: Finansdepartementet.

Ekstam, Helen & Eva Sandstedt (2010) *Stadsmiljö, bostad och vardagsliv i Stockholm*. Rapport 2010:16.

Stockholm: Länsstyrelsen i Stockholms län.

Franzén, Mats (2010) "Rätten till staden", s. 207–235 i Kerstin Jacobsson (red.), *Känslan för det allmänna. Medborgarnas relation till staten och varandra*. Umeå: Boréa.

Galster, George, Roger Andersson & Sako Musterd (2010) "Who is affected by neighbourhood income mix? Gender, age, family, employment and income differences", *Urban Studies* 47(14): 2915–2944.

Gonzalez, Marianne Thorsen, Terry Hartig, Grete Grindal Patil, Egil W. Martinsen & Marit Kirkevold (2010) "Therapeutic horticulture in clinical depression: A prospective study of active components", *Journal of Advanced Nursing* 66: 2002–2013.

Hertting, Nils & Clarissa Kugelberg (2010)

"Democratic dilemmas of participatory planning", s. 1–5 i June Graham (red.), *Urban-Net Research Anthology*. Edinburgh: SNIF.FER (Scotland & Northern Ireland Forum for Environmental Research).

Holmberg, Tora (2010) "Animist hunting. Review of Willerslev, Rane, Soul hunters. Hunting, animism, and personhood among the Siberian Yukaghirs", nättidskrift *Humanimalia*, 2(1).

Holmberg, Tora & Malin Ideland (2010) "Secrets and lies: 'selective openness' in animal experimentation", *Public Understanding of Science*. Published online: DOI: 10.1177/0963662510372584.

Jacobsson, Kerstin & Eva Sandstedt (2010) "Medborgerligt medvetande och social sammanhållning", s. 77–113 i

Kerstin Jacobsson (red.), *Känslan för det allmänna. Medborgarnas relation till staten och varandra*. Umeå: Boréa.

Jacobsson, Kerstin & Eva Sandstedt (2010) "Politik i vardagen för arbetare och företagare", s. 115–149 i Kerstin Jacobsson (red.), *Känslan för det allmänna. Medborgarnas relation till staten och varandra*. Umeå: Boréa.

Jacobsson, Kerstin & Eva Sandstedt (2010) "Arbetslös, sjuk och utanför", s. 151–176 i Jacobsson, Kerstin (red.), *Känslan för det allmänna. Medborgarnas relation till staten och varandra*. Umeå: Boréa.

Kaiser, Florian G., Katarzyna Byrka & Terry Hartig (2010) "Reviving Campbell's paradigm for attitude research", *Personality and Social Psychology Review* 14: 351–367.

Lindbom, Anders (2010) "Media news evaluation and welfare retrenchment: The untransparent cutbacks of the housing allowance", *Scandinavian Political Studies* 33(3): 207–223.

Lindbom, Anders (2010) "School choice in Sweden: Effects on student performance, school costs, and segregation", *Scandinavian Journal of Educational Research* 54(6): 615–630.

Lindbom, Anders (2010) "Moderaterna och välfärdsstaten", *Statsvetenskaplig tidskrift* 90(2): 143–152.

Räterlinck, Lennart E. H. (2010) "Adrian Johnston, Badiou, Žižek, and political transformations. The cadence of change", *Sociologisk forskning* 47(3): 87–89.

Räterlinck, Lennart E. H. (2010) "Slavoj Žižek, first as tragedy, then as farce", *Sociologisk Forskning* 47(2): 116–118.

Sandstedt, Eva (2010) Recension av Jørgen Elm Larsen & Nils Mortensen (red.), *Udenfor eller indenfor: Sociale marginaliseringsprocessers mangfoldighed*, *Sociologisk Forskning* 47(3): 85–87.

Sandstedt, Eva (2010) "Why are we discussing co-housing in Sweden in the year 2010?" i Dick Urban Vestbro (red.), *Living Together – Cohousing Ideas and Realities Around the World*. Stockholm: Avdelningen för regionala och urbana studier, KTH i samarbete med Kollektivhus NU.

Staats, Henk, Erika van Gemerden & Terry Hartig (2010) "Preference for restorative situations: Interactive effects of attentional state, activity-in-environment and social context", *Leisure Sciences* 32: 401–417.

Strömblad, Per & Per Adman (2010) "From Naïve newcomers to critical citizens? Exploring political trust among immigrants in Scandinavia", s. 345–370 i Bo Bengtsson, Per Strömblad & Ann-Helén Bay (red.) *Diversity, Inclusion and Citizenship in Scandinavia*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

Strömblad, Per & Per Adman (2010) "Political integration through ethnic or non-ethnic voluntary associations?", *Political Research Quarterly* 63(4): 721–730.

Östh, John, Eva Andersson & Bo Malmberg (2010) *School Choice and Increasing Performance Difference: A Counterfactual Approach*. Stockholm Research Reports in Demography 2010:11. Stockholm: Dept of Sociology, Demography Unit, Stockholm University.

Konferensbidrag

- Andersson, Catrine (2010) "Love in the time of coupledom – state regulations of intimate relationships." Uppsats till *Centre of Gender Excellence, GEXcel Conference of Workshops*, Örebro, 2 december 2010.
- Bengtsson, Bo (2010) "Applying path dependence perspectives in housing studies – review and discussion". Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning (NSBB)*, Gävle, 22–24 september 2010.
- Dahlberg, Matz (2010) "Ethnic diversity and preferences for redistribution". Uppsats till *Nationell konferens i nationalekonomi*, Lund, 1–2 oktober 2010.
- Dahlberg, Matz (2010) "Evaluating activation programs for unemployed welfare recipients in Stockholm". Uppsats till *Uppsala Center for Labor Studies Members Meeting*, Uppsala, 18 oktober 2010.
- Dahlberg, Matz (2010) "On the dynamics of segregation". Uppsats till *57th Annual North American Meetings of the Regional Science Association International*, Denver, USA, 10–13 november 2010.
- Ekstam, Helen (2010) "Crowded households in Stockholm, Sweden – a neighbourhood comparison". Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning (NSBB)*, Gävle, 22–24 september 2010.
- Franzén, Mats (2010) "Inertia and eagerness. A comparative study of the CBD in Göteborg and Stockholm today". Uppsats till *European Urban Research Association EURA Conference*, 24–26 september 2010 samt till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning (NSBB)*, Gävle, 22–24 september 2010.
- Hartig, Terry (2010) "Forest recreation, psychological restoration, and health: Some experimental and epidemiological findings". Uppsats till *23rd World Congress of the International Union of Forest Research Organizations*, Seoul, Sydkorea, 23–28 augusti 2010.
- Hartig, Terry, Urban Fransson & Jan Amcoff (2010) "Multiple residence and health: Leisure home ownership as compensation" Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning (NSBB)*, Gävle, 22–24 september 2010.
- Hertting, Nils (2010) "Crafting and resisting regimes: reflections on a framework". Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning (NSBB)*, Gävle, 22–24 september 2010.
- Hertting, Nils (2010) "Trials in urban democracy". Uppsats till *Statsvetenskapliga förbundets årsmöte*, Göteborg, 30 september–2 oktober 2010.
- Hertting Nils, Marianne Danielsson & Clarissa Kugelberg (2010) "Democratic dilemmas of participatory network planning: policy ideas versus everyday suburban experiences". Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning (NSBB)*, Gävle, 22–24 september 2010.
- Holmberg, Tora (2010) "Sentient creatures, mortal love. Care practices in animal experimentation". Uppsats till konferensen *Transforming biopolitics and life matters*, Oslo, 16–17 september 2010.
- Holmberg, Tora (2010) Trans-species urban politics. Uppsats till konferensen *Cultural sociology*, Växjö, 20–21 september 2010.
- Holmberg, Tora (2010) "Trans-species urban politics. Stories from a beach". Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning (NSBB)*, Gävle, 22–24 september 2010.
- Magnusson Turner, Lena & Emma Holmqvist (2010) "Cracks in the facade". Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning (NSBB)*, Gävle, 22–24 september 2010.
- Malmberg, Bo, Eva Andersson & John Östh (2010) "Riots and segregation in Sweden". Uppsats till *Nordiskt seminarium om bostads- och urbanforskning (NSBB)*, 22–24 september 2010, Gävle samt till Workshop *Schools, neighbourhoods and segregation*, Krägga Herrgård, 2–3 september 2010.
- Molina, Irene (2010) "Hacia una política de ciudad justa". Uppsats till the *XXXI Congreso Nacional y XVI Internacional de Geografía CHILE 2010*, Valdivia, Chile, 19–22 oktober 2010.
- Molina, Irene (2010) "El privilegio de la segregación. Ciudad enrejada, auto-exclusión y el pánico frente al otro". Uppsats till konferensen *Internacional del conocimiento, USACH-IDEAS*, Santiago de Chile, 30 oktober–2 november 2010.
- Molina, Irene & Diana Mulinari (2010) "Explorando la herencia colonial del feminismo igualdad de género y racismo en los países Nórdicos". Uppsats till konferensen *Las Políticas de Equidad de Género en Prospec-tiva: Nuevos Escenarios, Actores y Articulaciones*, Buenos Aires, 10–12 oktober 2010.
- Rydén, Göran (2010) "Leufsta bruk mellan berget och världen – ofärdiga tankar om Sverige och global historia". Uppsats till symposiet *Lokalhistorie som grensekryssande historie*, Trondheim, 5–6 november 2010.
- Vedung, Evert (2010) "Instrumentell, konceptuell, legitimerande och annat bruk av utvärderingar". Uppsats till konferensen, *Evaluering av förskolelærerut-danningen, NOKUT Nasjonalt Organ for Kvalitet i Utdanningen*, Oslo, 20 september 2010.
- Vedung, Evert (2010) "Evaluating network governance: The metropolitan initiative in Sweden 1998–2006". Uppsats till *9th European Evaluation Society International Conference*, Prag, 6–8 oktober 2010.

Intresserad av någon publikation?
Kontakta Carita Ytterberg för
närmare information!
Epost: carita.ytterberg@ibf.uu.se,
tel. 026-420 65 03.

Mångfald, integration och medborgarskap i Skandinavien

I en globaliserad värld står frågor om mångfald och integration högt på dagordningen. Men vilka förutsättningar råder egentligen för att inkludera alla, oavsett ursprung, i demokratin? Hur kan en demokratisk välfärdsstat utvecklas i riktning mot ökad politisk jämlikhet?

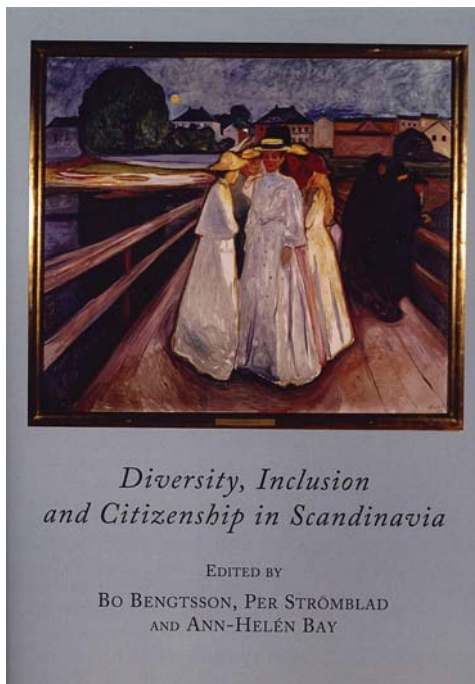
I en nyutkommen bok – skriven av 19 forskare från Sverige, Norge och Danmark – hävdas att den etniska mångfalden innebär särskilda utmaningar för de skandinaviska länderna. Här ställs frågan om det sociala medborgarskapet på sin spets. Tanken att alla invånare, på jämlika villkor, ska vara en självklar del av gemenskapen har bland annat tagit sig uttryck i ambitiösa generella välfärdsprogram. Men denna tradition utmanas på olika sätt av etnisk mångfald. Måste man rentav förändra innebörden av det sociala medborgarskapet för att inkludera en växande andel samhällsmedlemmar med bakgrund i andra länder och kulturer?

Bokens kapitel bygger på författarnas egen forskning i form av fallstudier, länderjämförelser och teoretiska analyser. Den rekommenderas för dem som vill förstå integrationspolitiken i de skandinaviska länderna, liksom för alla som är allmänt intresserade av frågor om mångfald, integration och medborgarskap.

Bokens redaktörer är statsvetare verksamma vid IBF, Institutet för Framtidsstudier, Stockholm, och Institutt for Samfunnsforskning, Oslo.

Bengtsson, Bo, Per Strömblad & Ann-Helén Bay (red.), *Diversity, Inclusion and Citizenship in Scandinavia*. Newcastle on Tyne: Cambridge Scholars Publishing.

Boken kan köpas i nätbokhandeln.

UPPSALA
UNIVERSITET

Redaktör: Carita Ytterberg, tel 026-420 65 03

e-post: carita.ytterberg@ibf.uu.se

Redaktion: Per Gustafson, Emma Holmqvist,
Anders Lindbom och Carita Ytterberg

Ansvarig utgivare: Roger Andersson

Webbsida: www.ibf.uu.se

Besöksadress: Rådhuset, Gävle

